

AKTUALNOŚCI

Nowe uprawnienia Prezesa UOKiK

Trwają prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw¹. Kierunek zmian zakłada znaczące **rozszerzenie kompetencji Prezesa UOKiK oraz wzmocnienie jego pozycji instytucjonalnej**. Planuje się m.in. zmianę zakładającą umożliwienie prezesowi UOKiK wymianę informacji z KNF dotyczących prowadzonych postępowań oraz przyznanie organowi antymonopolowemu dostępu do tajemnic prawnie chronionych, takich jak tajemnica skarbową i tajemnica bankowa. Zmiany wymuszają dostosowanie ustawy z 21.7.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym², ustawy z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa³ i ustawy z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe⁴.

W uzasadnieniu projektu oraz opublikowanych informacjach o przyczynach i potrzebach wprowadzenia przedmiotowych rozwiązań wskazano, że projektowana zmiana wynika z konieczności poprawy skuteczności wykrywania naruszeń ustawy z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów⁵. Tym samym Prezes UOKiK ma uzyskać narzędzia prawne do efektywnego pozyskiwania informacji mogących stanowić dowody w prowadzonych postępowaniach antymonopolowych. W konsekwencji pozwoli to Prezesowi UOKiK na szybsze eliminowanie z obrotu niedozwolonych praktyk rynkowych. Projektowane rozwiązania mają również ułatwić nakładanie kar pieniężnych w ramach sankcji administracyjnych.

Nowe standardy antykorupcyjne na GPW

W dniu 8.10.2018 r. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) przyjęła „Standardy rekomendowane dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji oraz systemu ochrony sygnalistów w spółkach notowanych na rynkach organizowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.”⁶. Ich celem jest zachowanie zgodności funkcjonowania spółek notowanych na rynkach organizowanych przez GPW z przepisami anty-

korupcyjnymi oraz wprowadzenie najwyższych standardów transparentności gospodarczej.

Istotną rekomendacją jest **posiadanie i stosowanie przez spółki Kodeksu Antykorupcyjnego**, który może się skupiać zarówno na ryzyku korupcyjnym, jak i definicji oraz zasadach postępowania w przypadku konfliktu interesów. O ile Standardy nie przesądzą ostatecznie o formie notyfikacji treści takiej polityki, o tyle za cenną należy uznać propozycję wprowadzania kodeksu do treści umów, w szczególności zawieranych w obszarze doradztwa i pośrednictwa. Szczególną uwagę należy poświęcić transparentności procedur weryfikacji i akceptacji kosztów, wydatków oraz współpracy z podmiotami trzecimi. Skutkiem takich procedur powinno być wyłączenie możliwości powstawania mechanizmów udzielania korzyści majątkowych z wykorzystaniem majątku spółki. Obowiązki związane z nadzorem nad przestrzeganiem procedur antykorupcyjnych w spółkach powinny być powierzone osobie na stanowisku **Compliance Officer**. Zgodnie z rekomendacją GPW osoba taka powinna posiadać rangę członka zarządu bądź zajmować stanowisko bezpośrednio podległe zarządowi spółki. Istotnym elementem polityki *compliance* powinno być rozwijanie kultury wewnątrzorganizacyjnego sygnalizowania nieprawidłowości przez pracowników. W tym celu powinna zostać wdrożona procedura zgłaszania informacji o wszelkich propozycjach korupcyjnych, ale także o innych nieprawidłowościach i nadużyciach prawa lub naruszeniu wewnętrznych regulacji spółki. Ponadto spółkom zaleca się organizację dla pracowników szkoleń z zakresu zgodności. Program takich szkoleń powinien zostać poszerzony o zasady postępowania pracowników spółki na wypadek kontroli organów ścigania w kontekście praw przeszukiwanego, przesłuchiwanego, prawa do powołania się na tajemnicę służbową czy konieczności ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa.

¹ Zob. <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12317508/12544407/12544408/dokument364611.pdf>.

² T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 621 ze zm.

³ T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.

⁴ T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2187 ze zm.

⁵ T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 798 ze zm.

⁶ Zob. https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/Standardy_w_zakresie_przeciwdzialania_korupcji.pdf.

Planowane zmiany KSH

W ramach podpisanego przez Prezydenta w dniu 29.11.2018 r. tzw. pakietu MŚP⁷, mającego na celu wprowadzenie uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym, planowana jest także zmiana m.in. art. 202 KSH w zakresie regulującym kwestię wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na skutek rezygnacji. Planowany § 6 art. 202 KSH ma przewidywać, że jedyny członek zarządu ma składać rezygnację wspólnikom, zwołując jednocześnie ich zgromadzenie, przy czym oświadczenie członka zarządu będzie skuteczne następnego dnia po terminie, w którym zgromadzenie miało się odbyć. Zdaniem autorów projektu przyjęty mechanizm ma gwarantować, że oświadczenie składającego rezygnację członka zarządu dotrze do wszystkich wspólników potencjalnie zainteresowanych wskazaniem kandydatów na nowego członka organu.

Nowelizacja ustawy o przewadze kontraktowej

W dniu 9.11.2018 r. Prezydent podpisał ustawę z 4.10.2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi⁸. Głównym celem nowelizacji jest wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w całym łańcuchu dostaw surowców rolnych i żywności.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że **znowelizowana ustawa likwiduje dotychczasowe progi wysokości obrotów, od których zależała możliwość interweniowania Prezesa UOKiK w relacje pomiędzy dostawcami oraz odbiorcami produktów rolnych i spożywczych (50 mln i 100 mln zł)**, co oznacza, że ustawa będzie miała zastosowanie do znacznie szerszego kręgu podmiotów, a co za tym idzie – umożliwi istotną intensyfikację działań Prezesa UOKiK w sektorze rolno-spożywczym.

Przedmiotem zainteresowania Prezesa UOKiK jest potencjalne nieuczciwe wykorzystanie przewagi kontraktowej, którą, zgodnie z ustawą, definiuje się jako występowanie znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym nabywcy względem dostawcy albo dostawcy względem nabywcy (np. nieuzasadnione wydłużanie terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze, nieuzasadnione rozwiązywanie umowy lub zagrożenie rozwiązaniem umowy).

Ponadto **ustawa poszerza krąg podmiotów uprawnionych do zgłoszenia zawiadomienia o podejrzeniu stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.**

Planowane zmiany mające na celu likwidację zatorów płatniczych

Projekt zmiany niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych⁹ trafił do konsultacji publicznych, uzgodnień międzyresortowych i opiniowania. Celem projektu jest wdrożenie do polskiego systemu prawa rozwiązania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z 16.2.2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych¹⁰.

Projekt ma uprościć procedurę nakazową w zakresie sporów pomiędzy przedsiębiorcami o wartości przedmiotu sporu nie wyższym niż 75 000,00 zł. Jeżeli chodzi o tego typu spory, nowelizacja uzupełni przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o konieczność uprawdopodobnienia spełnienia świadczenia, znosząc jednocześnie wymóg przedstawienia dowodu w zakresie spełnienia świadczenia wzajemnego. Brak konieczności zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (*vide* art. 243 KPC) co do wykazania tej okoliczności z pewnością ułatwi ma przedsiębiorcom dochodzenie swoich wierzytelności.

Kluczową zmianę planuje się wprowadzić także w zakresie terminów zapłaty ustalanych pomiędzy dużym przedsiębiorcą jako dłużnikiem a przedsiębiorcą z sektora MŚP jako wierzycielem. Po zmianach terminy te wynosić mają maksimum 60 dni i nie będą mogły być wydłużone postanowieniem umownym, nawet jeśli taka sytuacja nie byłaby rażąco nieuczciwa wobec mniejszego podmiotu.

Projekt przewiduje także szereg innych zmian mających na celu ograniczenie zatorów płatniczych, jak możliwość poniesienia przez zamawiającego kary pieniężnej za zawarcie przez niego umowy z zakresu zamówień publicznych z naruszeniem przepisów ustawy z 8.8.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych¹¹ czy też zmiany w zakresie ustawy z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹².

dr Radosław L. Kwaśnicki

radca prawny, Kancelaria RKKW (Partner Zarządzający)

Piotr Letolc

adwokat, Kancelaria RKKW

Maria A. Czaińska

radca prawny, Kancelaria RKKW

⁷ Zob. [http://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/2862_u/\\$file/2862_u.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/opinie8.nsf/nazwa/2862_u/$file/2862_u.pdf)

⁸ Dz.U. poz. 2203. Zob. <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000067/U/D20170067Lj.pdf>.

⁹ Zob. <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12316111/12535098/12535099/9/dokument358735.pdf>.

¹⁰ Dz.Urz. L Nr 48 z 23.2.2011 r., s. 1 ze zm.

¹¹ T. jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 684 ze zm.

¹² T. jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 419 ze zm.